

HABERLER: YURT DIŐI

: JEOLJİ :

Japon jeologlarının araştırmaları :

Japon jeologları, Sovyetler Birliđi'nde Őimdiye kadar iŐlenmemiŐ basa yeraltı servetlerinin bir sūreden beri deđerlendirilmeye baŐlandığını aŐıklamıŐlar, bunun Rusya'ya būyūk Őlçūde gūç kazandıracığını belirtmiŐlerdir. Yapılan aŐıklamaya gōre, Ural dađlarının gūneyinde bulunan son derece zengin demir cevherlerinden sonra ũlkenin çeŐitli bōlgelerinde yeni Bakir, Titanyum ve Altın cevherlerinin bulunduđu tesbit edilmiŐtir.

M. Çeōnçēük

JEOFJZİK :

Toprak diplerinin haritasını tespit eden yepyeni cihaz :

BirleŐik Amerika'da Illinois, Evanstone'-da, «Soiltest Inc.» tarafından, toprağın, 30 ilâ 50 metre derinliklerinin haritasını çizebilen, yepyeni elektronik bir cihaz imhâl edilmiŐtir. Bu cihazın Őzelliđini, inŐaatlarda, kuyu aŐma veya hazine arama iŐlerinde, toprağı kazmaya ihtiyaç bırakmadan, 50 metre kadar derinliklerin ihtiva ettikleri her Őeyi, âdeta «gōren gōz» gibi, tesbit etmesidir. (Terra Scout) adı verilen, cihaz, pahalıdır ye 2490 Dolar* a satılmaktadır. 30 kilo ağırlığında olup, 6 voltluk bir akū ile çalıŐmaktadır. Define arayanların veya temel kazmak İsteyenlerin, toprağı kazmalarına ihtiyaç bırakmadan, kesin sonuçlar sağlayan cihaz, toprağın dibinde, hangi yerlerde, ne gibi madenler, taŐlar, su veya petrol kaynakları bulunduğunu gōstermektedir. Halen bu cihazın daha būyūđū, 500 ilâ 1000 metre derinlikleri gōsterecek Őekilde imâl edilmekte olup, bu cihazlar, madencilik alanında veya depremlerin tespitinde kullanılacaktır.

M. Çeōnçēük

MADENCİLİK :

Kongo'da Bakır Őretimi

Japonya — Kongo İŞbirliği ũe kurulmuş bir Şirket, 1971 yılında Katanga'nın (Musoshl) sahasındaki yataklardan Bakır ũretimine bağ-

Uyacaktır. Japonların (Nippon Mining Co. Ltd.) Firması, sermayenin % 85 ini taahūt etmiŐtir. Geri kalan % 15 Kongo Hūkūmeti tarafından karŐılanacaktır. Bahis konusu sabada yapılan prospeksiyonlar % 3.0 tenōrlū 30 milyon ton cevrer arz etmektedir. (Musoshl) sahasındaki yataklar, Zambian yataklarına benzemekte olup, aŐađı Roan serilerinde ortaya çıkmaktadır. Katanga'nın kuzeyinde ye batısındaki cevher yatakları daha ziyade yukarı Roan serilerinde ortaya çıkarlar. BaŐlıca Bakır mineralleri : Pirit, Kalkopirit ve Bor nit'tir.

M. Çeōnçēük

Moretanya Demir Ocakları :

Batı Afrika sahillerinde (Mauritania) Moretanya İŐlâm Birliđi'de yūksēk tenōrlū demir cevherini piyasaya çıkarmıŐ bulunmaktadıdır. 1967 ye kadar ũretim 6,5 milyon ton'a çıkmıŐ iken, bu yıl sonunda 10 milyon ton'a çıkacak ve Moritanya, gelecek yıllarda, dūnyanın ana demir cevheri ihracatçıları arasına girmiŐ olacaktır. Esasen «Fort •— Gourand» sının boyunca (Kedia d'Idjil) bōlgesi cevher numuneleri, yūzyıl baŐındanberi bilinmekle beraber Dakar madenlerinin ilk araŐtırması ancak 1935 yılında mūmkūn olabildiŐtir. İkinci Dūnya SavaŐı'ndan sonraki detaylı aramalar Őnce (Betlehem Steel Corporation) ve sonra, da 1951 de bir ingiliz - Fransız - Kanada grubu tarafından taahūt edilmiŐtir. Moretanya Demir Ocakları Őirketi Miferma İse 1962 yılında İngiliz, Fransız, İtalyan ve Alman malī ve endūstri gruplarının İŐtirakiyle kurulmuŐ ve uluslararası Tesis ve Kalkınma Bankası'ndan projelerin gerçēekleŐtirilmesi iŐin 66 milyon Dolarlık bir kredi almıŐtır. (Miferma) iŐletmesi, demir cevherinin biliŐiminde : % 0.03 Fosfor ve % 2 80 Silis vardır. (Kedia d'Idjil) bōlgesindeki cevherlere Hindistan ve Venezuela'da bulunan Hemalit - Kuvarsitlere benzebenediğinden, mahallinde «BHQ» (Banded Hematite Quarzibes) denmektedir. Kedia'nın BHQ alanında % 60 dan fazla demirli cevher ihtiva eden 50 maden mostrası 10 milyon m* yi geçēen bir alam kaplamaktadır. En Őnemli bōlgeleri batıdaki (F'Derik) maden ocakları

bulunan (cevher rezervleri : 19.830.000 ton doğudaki Tezaddit maden yatakları (cevher rezervleri 86.930.000 ton) ve lâyMyle araştırılmamış bulunan Rouessa merkezindeki maden yatakları (rezervlerinin şimdilik 14.500.000 ten olduğu tahmin edilmektedir). Kedia'mn mümkün ve muhtemel bütün rezervlerinin 240 milyon tondan fazla olduğu tahmin edilmektedir. Şimdilik açık işletme metotlarıyla işletilen ve rezervi 106.760.000 ton olan F'Derik ve Tezadit cevher yatakları işletilecektir.

M. Çetincelik

Venezuela'da Metal Madenciligi :

Belli başlı petrol endüstrisinden sonra Venezuela, şimdi metal madenciligi tesis etme çabasıdır. Geçen 5 yıl boyunca Maden ve Hidrokarbon Bakanlığı, ülkenin mutelif kısımlarındaki 50.000 Kmi Hk araziye metallerin araştırılmasına tahsis etmiştir. Bu tetkikten sonra, muhtelif sahalar ileride yapılacak araştırmalar için seçilmiştir. Dikkate değer olanlar Merida, Cucre ve BolivarMaki kurşun, Çinko, Bakır ve Gümüş yataklarıdır. Titanyum ve diğer ağır mineral yatakları tetkik altındadırlar. Baz Ametallerde bulunmuştur (Asbest, Kükürt ve Manyezit gibi.). Eskiden araştırmalar Devlet tarafından idare edilmekte, iken, bu gün hükümet araştırma ve madencilik faaliyetlerinin özel sermayenin iştiraki ile daha da genişleyeceği fikrini ortaya atmıştır.

M. Çetinçuk

Yunanistan'da Alumin Üretimi :

Puansızların (Péchiney— UGINE) grubunun kontrolünde bulunan Yunanistan Alüminyum şirketi'nin (% 72 Péchiney ve kalan Yunan Ulusal Bankası'na ait) sermayesine 14 milyon Dolarak bir ek yatırım yapılacaktır. Korint Körfezi'nde, (Antikira) da bulunan işletmelerin yıllık üretim gücü, 1969 Eylül ayından itibaren 75-90.000 ton'a çıkarılacaktır. Böylece Yunanistan Alumin üretimi 250 - 320.000 ton'a ulaşacaklar.

M. Çetincelik

Teni Zelanda'da Kükürt Yataktan :

(American Cyanamid Company) e tabi olan «Gymnax Corporation», 6 milyon ton'un üstünde Kükürt ihtiva eden düşük tenörlü Kükürt yatakları bulmuştur. Şirket Jeologlarına göre, volkanik yatağın ortalama tenörü % 20 kükürt olmasına rağmen, denemeler % 6 -50 arasında değişiklikler göstermiştir. Geçen yıl

merkezi North Island'da (Taupo) yakınlarındaki «Rotokava» Gölü altında ve yakınında yapılan sığ sondaj 24-45 metre derinliğine kadar yatakların bulunduğu ortaya çıkarmıştır. (American Cyanamid Company), dünyadaki en büyük flotasyon ayıraç imalatçılarından biridir ve operasyonlarda yapmaktadır ve metalürjik bilgilerle Kükürt elde ediminin sonuçlarını beklemek herhalde ilgi çekici olacaktır.

M. Çetincelik

Norveç'te Pirit Yatakları :

Merkezi Norveç/de Dovre dağlarının yakınlarında «Hijerkinn»de yeniden geliştirilen pirit yatakları işletilmeye başlanmıştır. Madenin evvelki 400.000 tonluk kapasitesi artarak yılda 600.000 ton'a çıkacaktır. Konsantrör, 14.500 ton Bakır konsantresi, 5.700 ton Çinko konsantresi ve 220.000 ton Pirit konsantresi üretimine sahip olacaktır. İşletme sahibi şirket Follidal Verk A/S olup, Norveç'in en büyük endüstriyel şirketi olan A/S Borre-gard a tabidir. Madendeki pirit rezervi ise 8.000.000 ton'un üstündedir.

M. Çetincelik

Grönland'da Uranyum :

Danimarka hükümeti, Grönland adasının güney ucundaki Uranyum madenlerini işletmeye karar vermiştir. Uzmanlar, KvanfieM dağlarındaki Uranyum rezervlerini 24.000 ton olarak tahmin etmekte ve madenin 1970 başlarında ekonomik olacağı ileri sürmektedir.

M. Çetincelik

Yunanistan'da boksit zenginleştirme tesisi :

«Itea» daki büyük miktardaki alçak tenörlü bauxit'lerin zenginleştirilmesi istenmektedir. Yeni tesislerde Gallum'un da yan ürün olarak elde edilmesi düşünülmektedir. Lamia mntıkası Kokkinovrachos mevkiindeki rezerv miktarının 4 Mit t üzerinde olduğu bilinmektedir.

T. özene

Büyük Sahra'da Uranyum :

Büyük Sahra'da «Agadez» şehrinin 150 mil (takriben 240 Km.) kuzeyinde Arlet köyü civarında, son derece zengin bir Uranyum yatağı bulunmuştur. Arlet (Ariette) teki Uranyum yatağında en az 25.000 ton rezerv tahmini yapılmaktadır. Arlet Uranyum ma-

deni, Fransız Atom Enerjisi Komiserliği ve ökl Fransız şirketi (% 70) bir Alman grubu (% 10) ve Nijer hükümetince (% 20) kurulan bir şirket tarafından İşletilecektir. Fransız mühendisleri maden civarında kurulacak ve Uranyumu İşleyecek fabrikalar için Arlet'de büyük bir elektrik santrali kurmaktadırlar. Fabrikalar tam kapasite ile çalıştıklarında madenden yılda 1.500 ton Uranyum üretilecektir. Maden'in artırılması için kurulacak tesislere 45 milyon Dolar yatırım yapılmaktadır.

M. Çetincelik

Jponya'da Zenginleştirilmiş Uranyum İmali:

Japon Bilim ve teknoloji teşkilatının nezareti altında fiziksel ve kimyasal etüdlerde ihtisaslaşmış bir özel kuruluş olan Fiziksel Ve Kimyasal Araştırma Enstitüsü, son zamanlarda Japonya'da ilk defa olarak tabii Uranyum'dan zenginleştirilmiş Uranyum İmalinde başarı sağladığını ilân etmiştir. Zenginleştirilmiş Uranyum atomik enerji üretimi için vazgeçilmez bir nükleer yakıttır. Halen Japonya, zenginleştirilmiş Uranyum ihtiyaçlarının tamamını karşılamak için Birleşik Amerika'ya güvenmektedir. Fakat Enstitü tarafından yapılan son deneysel başarı bu hayati madenin dahili imâli yönünde ilk adım olarak adlandırılabilir.

M. Çetincelik

Daini büyük yeraltı bazıları milletlerarası sempozyuma :

23/25.Eylül.1969 tarihleri arasında Oslo'da «Daimi büyük yeraltı kazıları milletlerarası sempozyum» u yapılmıştır.

Yer bilimleri ile meşgul 28 millete mensup maden, inşaat, Jeoloji mühendisleri ve jeologlar katılmıştır. Sempozyumda 4 konu müzakere ve münakaşa edilmiştir.

1 — Konu (Tema) : Büyük yeraltı kazılarının açılması ve projelendirilmesi ile ilgili mühendislik jeolojisi yönünden görüşler,

2 — Kullanılan yeraltı kazı metodlarının büyük yeraltı kazılarının stabilités! üzerine etkisi,

3 — Büyük yeraltı kazılarında kaya kütlelerinin Islâh ve iksa metodları.

4 *— Yeraltı yapılarında suyun ortaya koyduğu problemler.

Sempozyumun resmi lisanları : İngilizce, Fransızca ve Almanca idi. Jeotekniğin en ileri olduğu memleketlerden biri olan Norveç'in ünlü jeoteknik enstitüsü, içindeki Karl Tér-

zaghi Kütüphanesi, işletilmesi artık rantabl olmadığı için kapatılan Koogsberg gümüş madeninin müzesi, politeknik okulunun kaya mekanığı lâboratuvan, Lökken pirit, Bodsand demir madenleri v.s. sempozyum ve düzenlenen ekşürziyon gezilerinde ziyaret edilmiştir.

Oda topuk usulü ile İşletilen madenlerinde açılan büyük boşlukların, tünel ve galerilerin stabilitesi için muhtelif kaya mekanığı deneyleri yapılmıştır.

E. Timur

METALÜRJİ :

(Argon - Oksijen) Prosedesi :

Paslanmaz çelik yapımında «Argon - Oksijen» prosedesi iki kademeli tasfiye (karbondan arıtma) usulüne dayanmaktadır. Elektrik fırını, şarj maddelerini eritmektedir. Şarj, sonra bir antma kazanına nakledilmektedir. Burada, basınç ve miktar ayarlı bir Argon-Oksijen akımıyla karbondan arıtılmaktadır. Prosede, yüksek karbon dozlu ferrokrom kullanılmasına, dolayısıyla maliyet indirimine imkân vermektedir. Ayrıca, bu usul karışımın dekarbonizasyonunun pek alçak dozlu karbon ihtiva edecek biçimde oluşmasını mümkün kılmaktadır. Gerçi, biraz krom kaybı vukubulmaktadır ama, gene de neticede gerekli krom seviyesi muhafaza edilmektedir. Isıtma Bessemer koravertisörüne benzer bir kuvette yapılmaktadır.

M. Çetincelik

İran'da kurulacak alüminyum tesisi :

Bir Alman Teşkilâtı, memleketin güney batısında senelik kapasitesi 45.000 t ham alüminyum olan bir tesis kuracaktır.

T. özenç

Japonya Demir-Çelik Endüstrisinde kaydedilen gelişme :

Dünya ekonomisinin üçüncü büyük ülkesi olan Japonya endüstrisinde devleşme dönemi başlamaktadır. 1 Ocak 1969 tarihinden itibaren Japonya'nın başlıca ökl büyük demir çelik fabrikasını bir araya getiren (Shin Nippon Seitetsu) firması, yalnız başına. Fransa'nın üretli kadar çelik üretecektir. Yıllık 23 milyon tonluk üretimi ve (UJ3. Steel) şirketinin 28 milyon ton üretiminden sonra dünyanın ikinci büyük çelik fabrikası unvanını kazanacaktır. Yıllık 25 milyar T.L. na varan satışları ile Japonya'nın birinci ekonomik gücü olacaktır. Bu devin aşıl arzusu, atom enerjisini kullanan ilk yüksek firma sahip olmak-

tır. (Yawata) ve (Fuji) firmalarının kaynaşması, bugüne kadar gerçekleştirilen en şümüllü birleşme olmuştur. Birinci firma yalnız başına 60 kadar teşebbüsü içine almaktadır. (Shin Nippon Seitetsu) firmasının kuruluşu, dev kombinaların yolunu açmaktadır. Bu kuruluştan korkan başlıca üç rakip firma da kendi aralarında kaynaştıklarından, sadece İki firma grubu Japon çelik, üretiminin üçte ikisini ellerinde tutacaklar ve kontrol edeceklerdir. (Fuji) firmasının mühendislerini ve gücünü de bir elde toplayan (Yawata), hazırladığı tasarımın uygulanmasına daha kolaylıkla başlayabilecektir. Bu da 1970 yılında nükleer enerji ile çalışan bir yüksek firm prototipini inşa etmektir. Tasarı gerçekleştirildiğinde, 7 milyon tonluk çelik fabrikasının yıllık ekonomisi 5,1 milyon Dolar olacak ve şayet bütün Japon demir-çelik endüstrisi bu örneği takip ederse Japonya hidroelektrik kaynaklarının altıda biri kadar tasarruf sağlanacaktır. Alman icadı olan oksijenin yüksek fırın gibi yabancı teknikleri bugüne kadar uygulamakla Japon demir-çelik endüstrisi, dünyada üçüncü üretici duruma geçmiştir. Bugünkü üretimi yılda 67 milyon ton'dur ve A.B.D. nin 119 milyon ton ve Sovyetler Birliğinin 102 milyon tonluk üretiminden sonra gelmektedir. 1975 yılı için öngörülen miktar 75 milyon tondur.

M. Çetnncelık

Plâstik Çelik :

Sızıntı yapan petrol boru hatları, akar-yakıt depoları, kırılmış dökümler ve makina parçalarının yerinde ve birkaç dakika içinde onarılmasını sağlayan «Plâstik Çelik SF» Amerikan «Deveon» firması tarafından satışa çıkarılmıştır. Bununla yapılan onarımlar, 1 Gm² de 450-500 kilo basınca dayanabilmekte ve sıfır derece sıcaklıkta bile 3-5 dakika içinde katılaşmaktadır. İçindeki çelik miktarı (% 80) yüksek olan ve öteki metallere yakın genişleme ve daralma niteliği olan bu madde, çeşitli yüzeylere kolaylıkla uygulanabilmektedir.

M. Çetnncelık

Yeni bir Altın Kaplama Metodu :

Birleşik Amerika'da, Los AngelesMe, «Tivlan Laboratories Inc.» firması tarafından, elektrik enerjisine ihtiyaç göstermeyen, yepyeni bir altın kaplama usulü keşfedilmiştir. Bu laboratuvarlarda İmâl edilen (Tivakland GI. 9) adı verilen bir eriyik, 100°C hararet derecesine kadar ısıtılan bir ortamda, 24 ayar

altını, istenen kalınlıkta, her hangi bir cam veya maden tabakası üzerine rahatça kaplamaktadır.

M. Çetnncelık

Almanya'da kurulacak alüminyum tesisleri :

Péchiney - Firmasının aşağı ElbeMe Stade mevkiinde alüminyum tesisi kurmaktan vazgeçmesi üzerine, şimdi aynı mevkiide «Vereinigte Alüminyum'- Werke AG» başlangıç kapasitesi 80.000 ton olan ve 1973 senesinde işletmeye geçmesi düşünülen bir alüminyum tesisi kurmayı planlamıştır. Bu tesis Dow Ghemcal'ın yeni kimya tesisi yakınında kurulmuş olacak ve 500 - 600 kişi istihdam edecektir. Tesisin enerji ihtiyacı nükleer reaktör, ile karşılanacak ve bu suretle elde olunan elektrik 2 Dpi/kwh yani 4,54 krş/kwh olacaktır. Bu proje, «Nordwestdeutsche Kraftwerke AG, Hamburg» dan elde edilen bilgiye göre 150 MW'lık kurulu güce ihtiyaç gösterecektir. Bu yüzden İstikbalde İkinci bir nükleer reaktöre ihtiyaç olacaktır.

Kaiser - Preu Bag Aluminium GmbH'nin Aşağı - Ren bölgesinde Voerde'de kurulmasını plânladığı Alüminyum işletmesi 1971 senesinde 64.000 tonluk bir kapasite ile ve engeç 1975 senesinde ise 130.000 ton/sene'lik bir kapasite ile İstihsale başlayacaktır. Tesisin yakınında İse 25 - 30 Mili DM'a mal olacak bir liman inşa edilecektir. Tesisin İkinci kademesiyle birJdkte yatırım tutarı 540 Mil. DM. dir.

T. özenç

Avustralya'nın alüminyum İle İlgili yatırımları :

53 Mil. A - Ş'lık bir yatırım yapmak suretiyle Gladstone - Alumina tesislerinin kapasitesi 1,2954 MilU/Sene'ye ve Kwinana tesislerininki ise 1,5566 MilU/sene'ye çıkarılmıştır. 100 Mill. A - Ş'lık ayrı bir yatırımla ise Perth yakınlarında bir başka alumina tesisi kurulacaktır. Neusüdwales mevkiinde Kurri - Kurri'de kurulmakta olan 50.800 t/sene kapasiteli tesis bu sene sonlarına doğru İşletmeye açılacaktır.

T. özene

Amerika'dan Alüminyum haberleri :

«Harvey Aluminum Inc.» müessesesinin Virgin - Adalarındaki St. croix alumina işletmesi Uman ve cevher - ulaşım tesisleri genişletilmiştir. «Kaiser Aluminum Chemical Corp.»

in 1968 ham alüminyum prodüksiyonu Ghana'-döki tesisleri ile birlikte 860.280 t dur. «Aluminium Co. of America» nın Al - Kapasitesinin 1972 senesine kadar 1,8 Mili. t çıkacağı beklenmektedir.

T. özene

isviçre'de Alüminyum üretimi :

«Sohweizerlsche Aluminium AG» nin 9 Alüminyum tesisinde 1968 de 385.000 t alüminyum elde edilmiştir. 1968 senesi sonu ham alüminyum kapasitesi 451.000 t idi. Tesislerin artan anod ihtiyaçları kendi anod istihsal tesislerinden temin edilebilmiş ve bu arada spesifik anod ihtiyacını düşürmek kabil olmuştur. Ohippis izabe laboratuvarlarında yapılan araştırmalar neticesinde, daha büyük ve daha rasyonel çalışan bir elektroliz hücresi geliştirilmiştir.

T. özenç

Avusturya'da Alüminyum ile ilgili yatırım :

«Vereinigte Metallwerke Raüshofen-Berndorf» un halen işlemekte olan alüminyum tesislerinin rasyonallzasyonu için 150 Mil. S (N 52,2 Mü. T.L.) yatırılması düşünülmektedir.

T. Özenç

İtalya'da yeni bir alüminyum tesisi :

Sardunya'da kurulmakta olan alümina tesisleri başlangıçta 0,6 Mil. t kapasiteye ve neticede 1,8 Mil. t kapasiteye sahip olacak ve Avustralya'nın Weipa mevki bauxit'lerini işleyecektir.

T. özene

Yeni bir Maden Alışımı :

Japonya'da Hamatşu'da «Nippon Gakki Go.» tarafından ilk defa olarak çelik, manganez karışımı bir alaşım imâl edilmiştir, özellikle, motörlerin rotorlarında kullanılabilir olan alaşım, harikalar yaratacak kadar mükemmel sonuçlar sağlamaktadır. Şimdiye kadar, hassas cihazlarda, Nikel, Kobalt ve Çelik karışımları kullanılmakta ve rotor imalât fiyatları da yükselmekteydi. (YMF) adı verilen yeni alaşım sayesinde .fiyatlar % 40 ora-

nında azalacak, ayrıca, rotorların sağlamlığı da % 100 oranında arttırılmış bulunacaktır.

Af. Çetinçelik

PETROL :

Ürdün'de Petrol :

Ürdün Tabii Kaynaklar İdaresi tarafından açıklandığına göre; bugüne kadar ilk defa Kuay Ürdün'de, Suriye sınırında petrol bulunmuştur. «Ramta» bölgesinde bulunan ham petrolün, ticarî nitelikte olup olmadığının ve yeni kuyuların açılmasının gerekip gerekmediğinin tespiti için çalışmalara başlanılmıştır.

M. Çetinçelik

ENERJİ :

Japonya'da Jeotermik Santral :

(EPDC) Japon firması, Katayama, Onikobe, Tamatsukuri ve Miyagi bölgelerindeki jeotermik kaynaklardan istifade ile 10 MW lık bir santralin inşasına bağlıyacaktır. Firma ,1962 den beri araştırma yaptığı bu bölgede 8 adet sondaj yapmıştır. 7 -numaralı sondajda 144°C da dakikada 25 tonluk bir buhar elde edilmiştir. Bu jeotermik olarak; ancak, 2,5 MW lık bir santralin kurulmasına kâfi gelmektedir. Firma araştırmalarına devam etmekte ve 200 mm. çapındaki bir sondajı 1000 metre derinlikte yapmaktadır. 1969 yılı sonuna kadar araştırmalara devam edilecek ve santralin tam büyüklüğüne bu araştırmalardan sonra karar verilecektir.

M. Çetinçelik

Yunan Nükleer Güç Santrali :

Yunanistan'da kurulacak nükleer güç reaktörü .yaklaşık olarak 450 MW elektrik gücünde ve buhar üreten Ağır Su moderatörlü olacaktır. Bu konuda Yunan Elektrik Kurumu ile İngiltere Birleşik Krallığı Atom Enerjisi Otoritesi arasında varılan anlaşma, Yunan ve İngiliz hükümetlerince onaylanmıştır. Atina'nın takriben 48 Km. güney doğusundaki «Lavrion» da kurulacak olan santralin 1974 yılı içinde tam kapasite ile çalışması öngörülmektedir. Santral yaklaşık olarak 30 milyon İngiliz lirası (takriben 630 milyon T.L.) na malolacaktır.

M. Çetinçelik

HABERLER: YURT İÇİ

Prof. Senneider'ın Konferansı :

Berlin Üniversitesi Tatbiki Jeoloji Kürsüsü Direktörü Prof. Schneider M.T.A. Enstitüsünün davetlisi olarak 2 Eylül 1969 tarihinde Enstitü konferans salonunda bir konferans vermiştir. «Karbonatlı taşlar içerisindeki kurşun - çinko yataklarının oluşu hakkında modern görüşler» konulu konferans ilgi ile takip edilmiştir.

K. Oral

Jeolog Zamashkow Micheil'in Konferansı:

Memleketimizdeki asbest- yataklarının değerlendirilmesi etüdü ile ilgili olarak yurdu-muza gelen ve bir müddet çalışan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği asbest uzmanlarından Jeolog - Yüksek Mühendis Zamashkow Micheil Eliferovich, 22.Eylül.1969 günü, Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği konferans salonunda, «Asbest cevherlerinin teşekkülü ve Türkiye'nin asbest yatakları» konusunda' bir konferans vermiştir.

Aynı gün öğlenden sonra, konuşmacı Zamashkow M. E., Rand Afrikaans Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. W. J. Van Biljon ve memleketimizin madencilik sahasında tanınmış ilim adamları, jeolog ve maden mühendislerinin iştiraki ile «Asbest cevherlerinin teşekkülü» konusunda bir açık oturum yapılmıştır.

Gerek konferans- gerekse açık oturum, madencilüğimizin endüstriyel ham maddeler koluyla ilgili çevrelerce büyük bir alaka görmüştür.

V. Altıok

Albert Renier'nin konferansı :

Mermer yataklarımızın değerlendirilmesi ve mermencilüğimizin geliştirilmesi konusunda yapılmakta olan. etüd ile ilgili olarak memleketimize gelen Belçika Mermer Federasyonu başkanı ve Milletlerarası Mermer Federasyonu üyesi Albert Renier, «Mermer endüstrisindeki gelişmeler ve Türk mermenciligi» konulu bir konferans vermiştir.

Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği konferans salonunda, 24.Eylül.1969 günü verilen konferans ilgi ile izlenmiş, bilhassa memleketimizin önemli mermer ocağı işletmecileri ve mermer işleyicileri için çok yararlı olmuştur.

V. Altıok

Orta-Doğu Teknik Üniversitesinde Yeraltıları Gelirtirme Kursu :

Orta Doğu Üniversitesinde, Orta Doğu Üniversitesi ve DSt. Yeraltıları Dairesinin İşbirliği ile «Yeraltısı Geliştirme» konulu bir kurs açılmıştır. 15 Eylül 1969 da başlayan kursu DSİ, Tiler Bankam ve YSE. den 17 Teknik eleman iştirak etmiştir. Kura 2 ay süre- cektedir.

O. Dnmlu

T.W. Robinson Türkiye'de :

USGS elemanlarından T.W. Robinson Ankara'ya gelmiştir; özellikle Buharlaşma ve Yeraltısı Seviye değişimleri konularında muhtelif eserleri olan Mr. Robinson, DSİ. Yeraltısı Dairesinde 4 ay Hidrojeolojik Etudier Müşaviri olarak çalışacaktır.

O. Domla

DSt. de Hidroloji Semineri :

DSt. Etüd ve Plân Dairesi ve Yeraltısı Dairesi tarafından hazırlanan ,, Hidroloji Semineri 15.12.1969/20.12.1969 terfileri arasında yapılacaktır. Bu kursa ait notlar basılmış ve ilgililere dağıtılmıştır. Seminerde yağış, akış, buharlaşma ve Yeraltısı Hidrolojisi konuları incelenecektir.

O. Dumlu

İkt Katil bir Petrol Yatağı :

Türkiye'de ilk defa Slyerek'in 35 Km. kuzey batısında iki katlı petrol yatağı bulunmuştur. «Shell» şirketi tarafından geçen yıl açılan ve 1.600 metre derinlikten petrol veren (Piyanko -1) kuyusundan sonra, bu defa Ok kuyunun 600 metre güney batısında açılan 2.000 metre derinlikteki (Piyanko-3) kuyu-

sunda da iki kaliteli ve randımanlı bir petrol yatağına rastlanmıştır. Bu kuyuda üretime başladığında günde 1000 varil ham petrol elde edilebileceği hesaplanmıştır.

M. ÇetinçeHk

Terli Ham Petrol Üretimi :

1969 yılı iik altı ayına ait yerli ham petrol üretimi ve ithalâtı ile ilgili rakamlar T.C. Petrol Dairesi tarafından açıklanmıştır. Buna göre : ocak ayından temmuza kadar % 21,4 bir artışla 1,748,611 ton yerli ham petrol üretilmiş, aynı devre içinde % 40,8 bir düşüşle 1,017,025 ton ham petrol ithalâtı yapılmıştır. Ham petrol ithalatındaki düşüş kısmen yerli ham petrol üretimindeki artış ile ilgili ise de asıl sebep ATAŞ Rafinerisinin sel baskını, tevzi işlemi ve teknik arıza sebebiyle 6 aylık devre içinde 70 gün kadar; İPRAŞ rafinerisinin de tevsi işlemleri, iskelesinde meydana gelen bir kâza ve arıza sebebiyle bir süre durmalarından ileri gelmiştir.

M. Çetincelik

88. Uluslararası Sinaî Kimya Kongresi Toplandı :

8 - 12 Eylül 1969 da İstanbul'da Maden Fakültesinde toplanan 38. Uluslararası Sinaî Kimya Kongresine 29 millete mensup delegeler iştirak etmiştir. Bu kongrenin Türkiye'de ilk defa toplanması nedeniyle sanayicilerimizin ve bilim adamlarımızın büyük ilgisini çekmiş ve kongre müddetince çeşitli müesseselerin iştirakiyle bir de Kimya Sanayii Sergisi açılmıştır. Sergi 19 Eylül 1969 tarihine kadar devam etmiştir.

K. Oral

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNİK DOKÜMANTASYON MERKEZİ (TÜRDOK) ÇEVİRİ SERVİSİ

Bilindiği gibi, bilim adamlarımız, araştırmacılarımız ve sanayicilerimize, Türkiye'de ve dünyada yayınlanan bilimsel ve teknik yayınlar ve dokümanlar konusunda her türlü yardımı ve kolaylığı sağlamak üzere, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu bünyesinde bir Dokümantasyon Merkezi (TÜRDOK) kurulmuştur.

Merkezimiz, esas görevleri olan «abstrakt bülteni» yayınlamak, «yayın taraması» yapmak gibi çalışmalarını yürütmek yanında bir de okuyuculardan gelecek çeviri isteklerini cevaplandırmak üzere bir çeviri servisi kurmuş ve bir «çevirmenler paneli» meydana getirme hazırlıklarına girişmiştir.

Çalışmanın birinci safhasında, çeşitli kaynaklardan, temel ve uygulamalı bilimlerle ekonomi konusunda her bilim dalındaki meslek mensuplarımızın isimleri ve bildikleri yabancı diller tesbit edilecektir. İkinci safhada, sirküle edilecek bir mektup ve hangi dilden hangi dile çeviri yapmayı kabul ettiği saptanacak ve üçüncü safhada da, bu işi yapmağa istekli çevirmenler listesi, «isim», «bilim dalı» ve «yabancı dillere» göre Üç ayrı indeks şeklinde sınıflandırılarak bir kartoteks meydana getirilecektir.

Çeviri ücretleri, muhtemel çevirmenlerin bildirecekleri ücret taleplerine göre, Merkezimizce önceden saptanacağı gibi, sonradan çeviriyi isteyen kişi ile çeviriyi yapacak kişi arasında da tesbit edilebilecektir.

Merkezimiz bu hizmeti, sadece bilim adamlarımız, araştırmacılarımız ve sanayicilerimize yardımcı olmak ve dışardan gelebilecek çeviri isteklerini geri döndürmek gibi güç bir duruma düşmemek için, bir yan hizmet olarak yürütmek amacındadır. Çevirmenler paneline katılacaklardan Merkezimizin isteyeceği tek şey, yapılan çevirinin bir örneğinin veya bibliyografik tanıtımının (çevirinin hangi dilden, hangi dile yapıldığı da belirtilerek) Merkezimize gönderilmesi olacaktır. Böylece Merkezimiz, yapılmış çevirilerin de kaydını tutarak, ayrıca bir çeviriler indeksi hazırlayacak ve aynı çeviri talebi ikinci defa geldiğinde, muhtemel bir dupllkasyonun önüne geçilmiş olacaktır.

Konuyla ilgilenen ve yukarıda açıklananlar ışığında Merkezimizin yürüteceği bu hizmete katkıda bulunmak İsteyen «dil bilen» meslek sahipleri, bilim adamları, araştırmacılar ve sanayicilerin yazıyla veya şahsen şu adrese başvurmalarını rica ederiz.

TÜRDOK (Dokümantasyon Merkezi)

Müdürlüğü T.B.T.A.K.

Bayındır Sokak 33, Yenişehir - Ankara.

Göstereceğinizi ilgiye şimdiden teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

ODA HABERLERİ

Madencilere Duyuru :

Bilindiği veçhile, Maden Kanununun değişik 82. maddesinde zikredilen (Fenni Nezaret Yönetmeliği) hazırlanmış ve Resmî Gazetesinin 19.2.1969 gün ve 13131 sayılı nüshasında neşredilerek 1.9.1969 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuş bulunmaktadır. Bu yönetmelik ayrıca dergimizin cilt: VHI, sayı: 3, sayfa 223 de de neşredilmiş bulunmaktadır.

Mezkûr Yönetmeliğin 4. maddesine göre, bundan böyle bir Fenni Nezaretçi en çok 10 adet maden sahasında Fenni Nezaret görevi alabilecektir.

Öte yandan aynı yönetmeliğin geçici maddesi gereğince de, evvelce değişik 82. madde esaslarına müsteniden tayinleri yapılan bütün Fenni Nezaretçilerin görevleri 2.1.1970 tarihinde sona erecek ve bu kabil maden sahipleri en geç 2.1.1970 tarihine kadar mezkûr Yönetmelik hükümleri dairesinde sahalalarına yeniden nezaretçi tayin etmeleri ve aynı yönetmelikteki numunesine uygun olarak tanzim kılınacak Noter Beyannamesini de

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına vermeleri gerekmektedir.

Maden sahiplerinin mutazarer olmamaları için önemle duyurulur.

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulunun

Yeni İş Taksimi

Yönetim Kurulu Üyelerimizden Maden Mühendisi Mustafa Arıkan'ın istifası üzerine yönetim kurulu yeniden iş taksimi yapmıştır. Yeni durum şöyledir :

Başkan	Suphi Yavaşca
Başkan Vekili	Orhan Celayir
Genel Sekreter	Attilâ Yalçın
Genel Muhasip	Kenan Çoşkunoglu
Üye	Hasan Mumcu .
Üye	Sezer Dikmen
Üye	Tevfik Seyhan

Yönetim Kurulu ayrıca hangi üyelerin hangi konularla ilgileneceğini de tesbit etmiştir. Buna göre aşağıda belirtilen konular görevli üyelerce incelenecektir.

K o n u

Görevli Üye

1. Maden Mühendisliğinin memleket ekonomisi ve teknolojisindeki rolü ve katkısı ile bu rol ve katkıyı arttırabilecek hususlar.	H. Mumocu A. Yalçın
2. Maden Mühendisliği çalışma alanlarına tespiti, diğer mühendislik branşları ile ilişkileri, yatırım alanlarındaki Mühendislik hizmetlerinin (iç ve dış) mukayesesi ve verimliliklerinin tartışılması.	H. Mumcu A. Yalçın
3. Teknik Kongre ve Seminer	S. Dikmen
4. Yeni binamn tefrişi ve taşınma	O. Celayir K. Çoşkunoglu
5. Yönetmeliklerin revizyonu	A. Yalçın
6. Madencilik Gecesi	O. Celayir K. Çoşkunoglu

7. Yayın İğlerinin düzenlenmesi ve derginin daha doyurucu hale getirilmesi	A. Yalsın
8. Üyelerle TÜBİTAK arasında aracılık yaparak konuları tesbit ve üyeleri madenciliğin çeşitli konularında araştırma yapmaya teşvik.	H. Mumcu
A. Yalçın
9. Odada bir kitaplık teşkili için çalışmalar	K. Çoşkunoglu
10. Bilirkişilik Müessesesinin düzenlenmesi	O. Celayir
K. Çoşkunoglu
11. T.S.E. ile Oda ilişkileri geliştirme konusunda çalışmalar.	S. Yavaşca
A. Yalçın
H. Mumcu

**Maden Mühendisleri Oadsı Yeni Binasına
Kaşındı :**

Maden Mühendisleri Odası Selanik Caddesindeki yeni binasına 15 Ekim 1969 günü taşınmıştır. Bundan böyle üyelerin temaslarını aşağıdaki adrese yapmaları gerekmektedir.

Maden Mühendisleri Odası.
Selanik Caddesi 19/3.
Yenişehir - Ankara P.K. 56.
Telefon: 12 06 77.

Personel Hareketleri :

— Üyelerimizden Maden 'Yüksek Mühendisi Gürbüz Fındıkgil Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Teknik Genel Müdür Yardımcılığı görevine atanmıştır.

— Üyelerimizden Ass. Prof. Dr. Hayri Erten Üçüncü Demir ve Çelik Sanayii Kuruluş Bürosu Müdürlüğü görevinden ayrılarak Orta Doğu Teknik Üniversitesinde Mühendislik Fakültesi Maden Bölümü Başkanlığı vazifesine dönmüştür.

Behçet Kemâl Çağlar'ı Kaybettik

BEHÇET KEMÂL ÇAĞLAR

Yıl 1925, Behçet Kemâl Çağlar, Zonguldak'ta Yüksek Mühendisi Mektebinin sıralarında..

GÜR SESİ, tatlı şivesi ve büyüleyen hitabeyle O, okulun Ozan Behçetidir. İnsanlığı, cana yakınlığı ve incitmezliğiyle arkadaş gönüllerinin de sultam idi.

Mesleğimizin kafa koşulları ile hiç bir zaman bağdaşmadı. Mühendisliğini, sadece özlemlerine yaklaştıran araç olarak kısa bir süre kullandıktan sonra, kendi sanat ufkunun ortamına geçti ve sürekli olarak orda kaldı.

Mesleğimize kendinden bir şeyler katmadı ama, her yıl kutladığımız madenci bayramlarında :

Selâm ver selam ver sesin daha gür
Kara elmas siyah nur demek kömür
Alnını sür alnını sür.
İçinde önünde cevherle.'maden
Elinde toprağı altın yapan fen
Yap taş dilersen yap taç dilersen.
O taca arma şu kazma çekiç
Onun saltanatı nerde vardır hiç
Onun feyzahlığı nerde vardır hiç
Bu nuru İç bu nuru İç.
Açık gül alnının kırışıkları
Sönük lamban yener hep ışıkları
Sönük lamban yener;çıksan dışarı
Hep ışıkları hep ışıkları.

Diye göğsümüzü şişirerek söylediğimiz marşın, hazırlanışına yaptığı katkı ile Mühendisliğinin ölmez anısını da bize armağan bıraktı.

Bahçet Kemâl Çağlarla ulusumuz, şan'ı geçmişimizin karanlık destanlarını, torunlarımıza aktaran bir büyük ozanım kaybetmiştir. Maden Mühendisleri de, kazması ile olmasa bile kalemi ile ulusunun yükselişi için durmadan savaşmış değerli ve şerefli bir üyesini..

Çağlar'a Tanrıdan rahmet ve kederli ailesiyle meslektaşlarına da ecir ve sabırlar dileriz.